

NIEMIERNIE (14) *av*

niemiernie (14), [**niemiarnie**].

W pisowni łącznej (8), w rozłącznej (6).

Wszystkie e jasne (w Calep 1 r. -ę – może błędnie?); a z tekstu nie oznaczającego pochyleń.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde bez cytatu s.v. miernie.

1. *Nieumiarkowanie, niepowściągliwie, ponad miarę; immoderate Mącz, Calep, Cn; intemperanter Mącz, Cn; immodeste Calep, Cn; insolenter, intemperate, turbide Cn (12) : FalZioł V 65v; który [Luter] niemiernie á vpornie przeciw Kościołowi y Papieżowi Rzymkiemu [...] piñanim íwym częłtokróć wykraca [!]. BielKron 196; Mącz 228c, 443b; Którzy zá to/ że wiek íwóy niemiernie trawili/ Zdrowié/ y síłę márníe ítráćili KochPs 164; á on od zbytku ítrzymáć íę niechce/ ál zrze/ pije przećię nie miernie poítáremu. GórnRozm F3; Calep 508b [2 r.].*

W przeciwstawieniu: »niemiernie ... miernie« (3): BielŻyw 169; SeklWyzn Fv; Zwłázczá kto s poczćiwóciá miernie íey [míłóści] vżywa/ Íście to wielka rofkołf miedzy nimi bywa. Ale gdzie teź niemiernie/ támy myfi y ciáło/ Y dobre mienie ginie y rozumu máło. RejWiz 37v.

Zwrot: »niemiernie się chować« (1): którą [naturę] płód bierze íuź nie doítateczną z rodziczow [...], á zwłázczá zmatek, ktore dziatki nołżác nie miernie íie chowáią w picíu w íedle GlábGad K3.

2. *W zbyt wysokim stopniu, okropnie (1) : Z tyłu nie miernie gárbáty [Ezop]/ A z przodku lepák brzucháty. BierEz A2.*

3. *Nierównomiernie, w nierównym tempie (1) : bowiem chodząci nie miernie to íełth, czałem wolno á czałem prędko [...] znamíouuie [!] acźkolwie profłtego cźłowieka, wízakoź złołciwego GlábGad P7v.*

4. [*Niezgodnie z regułami: Ten artykuł teź uczynił p. Łaski, barzo teź niemiarnie AktaSynod I 290.*]

Synonimy: 1. niepowściągliwie, nieskromnie, zbytnie; 2. nazbyt; 4. niedobrze.

Cf **BEZMIERNIE, MIERNIE**

ASt